

PROTOKÓŁ NR 14/2022

kontroli Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

przeprowadzonej w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach, ul. Księdza Piotra Ściegiennego 13, 25-033 Kielce, na podstawie § 128 Statutu Województwa Świętokrzyskiego oraz Uchwały Nr XLIII/548/22 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej na 2022 rok.

Kierownictwo jednostki: Dyrektor – Pan Andrzej Dąbrowski.

Zespół kontrolny Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w składzie:

1. Grzegorz Banaś, Przewodniczący Zespołu.
2. Artur Konarski.
3. Paweł Krakowiak.

dokonał kontroli na podstawie upoważnienia do kontroli nr 14/2022.

Kontrola została przeprowadzona w dniu 27 października 2022 r.

Kontrolą objęto działalność statutową jednostki w latach 2015 - 2020.

Kontrolujący dokonali następujących czynności kontrolnych:

1. Przeglądu Statutu Biblioteki ze szczególnym uwzględnieniem zadań.
2. Przeglądu działalności statutowej.
3. Zapoznanie się z zasadami działalności Biblioteki w okresie pandemii.
4. Analizy sytuacji finansowej.
5. Wysłuchania wyjaśnień dyrekcji jednostki oraz wizytacji siedziby Biblioteki.
6. Sformułowania wniosków pokontrolnych.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolujący dokonali następujących ustaleń:

Ad 1.

Organizatorem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej jest Województwo Świętokrzyskie, które zapewnia środki potrzebne do jej utrzymania i rozwoju. WBP jest samorządową instytucją kultury. Posiada osobowość prawną i jest wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez organizatora. Siedzibą WBP jest miasto Kielce, a terenem działania obszar województwa świętokrzyskiego.

WBP jest główną biblioteką publiczną województwa świętokrzyskiego, wchodzącą w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, której część zbiorów jest zaliczana do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. WBP pełni funkcję biblioteki regionalnej, gromadzi i upowszechnia dorobek kulturalny, także w formie wydawnictw własnych, jest otwarta dla wszystkich chcących korzystać z jej usług. Nadzór nad działalnością WBP sprawuje Zarząd Województwa Świętokrzyskiego. WBP jest zarządzana przez dyrektora.

Podstawowym zadaniem WBP jest zaspokajanie potrzeb edukacyjnych, informacyjnych i kulturalnych, uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego. W celu tym celu:

- 1) gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne, niezależnie od technik i technologii ich wytwarzania, służące obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, z uwzględnieniem wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujące jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy;
- 2) digitalizuje wybrane materiały biblioteczne;
- 3) udostępnia zbiory przy zastosowaniu najnowszych technik i technologii przekazywania informacji, prowadzi bibliotekę cyfrową;
- 4) tworzy bazy danych o zbiorach, bazy bibliograficzne, w tym zakresie współpracuje z innymi bibliotekami;
- 5) pełni funkcję ośrodka informacji biblioteczno - bibliograficznej, organizuje obieg wypożyczeni międzybibliotecznych, opracowuje i publikuje bibliografie regionalne, a także inne materiały informacyjne;
- 6) bada stan i stopień zaspokajania potrzeb użytkowników, analizuje stan, organizację i rozmieszczenie bibliotek oraz formułuje i przedstawia organizatorom propozycje zmian w tym zakresie;
- 7) udziela bibliotekom pomocy instrukcyjno – metodycznej i szkoleniowej;
- 8) sprawuje nadzór merytoryczny w zakresie realizacji przez powiatowe i gminne biblioteki publiczne ustawowo określonych zadań;
- 9) współdziała z bibliotekami innych sieci, instytucjami naukowymi oraz organizacjami i stowarzyszeniami w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa;
- 10) wykonuje inne zadania w zakresie profilu swojej działalności w tym zlecone przez organizatora;
- 11) prowadzi wymianę materiałów bibliotecznych w kraju i za granicą;
- 12) współpracuje z zagranicą w zakresie doskonalenia organizacji działalności merytorycznej bibliotek;
- 13) może zawierać porozumienia z innymi podmiotami w zakresie realizacji działalności kulturalnej i edukacyjnej, współpracować ze stowarzyszeniami i innymi instytucjami kultury, mediami i wydawnictwami;
- 14) może podejmować inną działalność służącą wspieraniu i rozwojowi działalności kulturalnej i edukacji.

Ad 2.

W pierwszej kolejności Zespół kontrolny przeanalizował informacje statystyczne dotyczące udostępnianych materiałów bibliotecznych. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Udostępnianie materiałów bibliotecznych						
	<i>2015 r.</i>	<i>2016 r.</i>	<i>2017 r.</i>	<i>2018 r.</i>	<i>2019 r.</i>	<i>2020 r.</i>
Udostępnienia źródeł tradycyjnych i elektronicznych (ogółem na zewnątrz i na miejscu)	854 662	1 151 032	1 145 909	1 114 083	1 034 733	766 908
<i>w tym</i>						
wypożyczenia na zewnątrz	433 554	403 487	377 941	824 833	830 252	708 277
udostępnienia na miejscu	421 108	747 545	767 968	289 250	204 481	58 631

Należy zwrócić uwagę na duży wzrost wypożyczeń na zewnątrz w roku 2018 (ponad dwukrotnie). Ogółem liczba udostępnień zarówno na zewnątrz, jak i na miejscu w analizowanym okresie oscylowała wokół 1 mln. Zauważalny spadek w roku 2020 jest wynikiem pandemii.

Gromadzenie zbiorów						
Wpływy ogółem (jedn. inw.)	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	16 033	14 943	17 221	14 949	12 214	18 442
w tym zakup	10 995	10 446	11 734	11 004	8 727	15 687

Należy podkreślić, że każdego roku Biblioteka pozyskuje nowe zbiory. Jest ich średnio ok. 15 tys. rocznie. W analizowanym okresie zasób Biblioteki powiększył się łącznie o ok. 94 tys. jednostek inwentarzowych, z czego ponad 68 tys. to zakupy. Zdecydowana większość środków na nowe zbiory pochodzi z ministerialnych dotacji celowych.

Warto zaznaczyć, że jednostka wykorzystuje nowoczesne technologie do udostępniania zbiorów.

Działania w tym zakresie prezentują poniższe zestawienia.

Udostępnianie zbiorów przy zastosowaniu najnowszych technik						
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Udostępnienia publikacji elektronicznych (ogółem)	381 526	427 995	450 992	533 492	567 520	578 136
<i>m.in.</i>						
Świętokrzyska Biblioteka Cyfrowa	367 410	419 533	439 591	457 907	484 122	540 822
IBUK LIBRA – liczba dostępnych publikacji (tytułów)	1 169	1 305	1 531	2 331	3 427	4 830
– liczba otwarć	7 479	8 398	11 301	10 070	20 322	21 261
ACADEMICA	-	-	-	262	27	8
LEGIMI -liczba otwarć	-	-	-	-	-	1 413

Świętokrzyska biblioteka cyfrowa						
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba publikacji umieszczonych w ŚBC	3 826	3 491	3 500	3 529	2 399	2 303
Stan zasobu (na koniec roku)	32 143	35 640	39 140	42 669	45 068	47 371

Wojewódzka Biblioteka Publiczna zapewnia użytkownikom bezpłatny dostęp do:

- publikacji w wersji elektronicznej z zakresu literatury naukowej, popularnonaukowej oraz beletrystyki na platformie IBUK LIBRA. Publikacje cyfrowe udostępniano w *Świętokrzyskiej e-czytelni* utworzonej w ramach konsorcjum bibliotek samorządowych województwa świętokrzyskiego (od 2015 r.),

- Cyfrowej Wypożyczalni Międzybibliotecznej Publikacji Naukowych Biblioteki Narodowej ACADEMICA, która zawiera cyfrowe zasoby BN, Zintegrowaną Platformę Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz oraz zasoby Biblioteki Cyfrowej POLONA,
- LEGIMI – od 14 grudnia 2020 r. czytelnicy mają bezpłatny dostęp do ponad 60 tys. e- booków z zakresu beletrystyki,
- *Bibliom@tu* - samoobsługowego urządzenia zapewniającego czytelnikom możliwość wypożyczania oraz zwrotu zbiorów zarówno w godzinach otwarcia biblioteki, jak i poza nimi. Urządzenie pełni funkcję biblioteki otwartej 24 godziny na dobę 7 dni w tygodniu (usługa dostępna od 21 grudnia 2020 r.),
- wypożyczalni odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących (w ramach projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym *Larix* im. Henryka Ruszczyca WBP otrzymała urządzenie *Czytak Plus* oraz pakiet ponad 1100 cyfrowych książek mówionych).

Wojewódzka Biblioteka Publiczna udziela innym bibliotekom pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej. Opracowuje analizy, oceny i sprawozdania z działalności bibliotek samorządowych województwa świętokrzyskiego, m.in. zestawienia statystyczne z działalności bibliotek dotyczące sieci bibliotek, wypożyczeń, zbiorów, czytelnictwa, odwiedzin i udostępniania zbiorów, kadry, komputeryzacji, dostępu do Internetu, udziału bibliotek w programach oraz sprawozdania i oceny działalności bibliotek publicznych województwa świętokrzyskiego w powiatach oraz sprawozdania z realizacji zadań ponadlokalnych przez biblioteki powiatowe. Szczegółową skalę tych działań obrazuje poniższa tabela.

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
pomoc metodyczna (przywarsztatowa) i poradnictwo w bibliotekach samorządowych	54	67	70	48	51	17
poradnictwo i konsultacje w WBP	11 910	10 860	9 093	7 807	8 328	9 390
seminaria i konferencje zorganizowane	5	6	6	4	7	3
szkolenia, warsztaty zorganizowane	9	18	21	20	25	13

Ponadto Biblioteka prowadzi działania promujące książkę, bibliotekę i czytelnictwo poprzez organizowane formy pracy, m.in. spotkania autorskie, literackie, warsztaty, konkursy literackie i plastyczne, imprezy dla dzieci, wystawy tematyczne, przysposobienie biblioteczne itp.

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Spotkania autorskie (organizowane w siedzibie WBP i bibliotekach samorządowych)	14	52	41	52	47	17
Wystawy i mniejsze ekspozycje	18	15	15	16	14	3
konkursy	7	9	6	5	4	4
lekcje biblioteczne		132	212	125	72	

Należy zwrócić również uwagę na współpracę Biblioteki z innymi podmiotami, m.in. z:

- Biblioteką Narodową tworząc m.in. Wspólną Bazę Artykułów z Gazet i Tygodników, koordynując na terenie województwa świętokrzyskiego program *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek*. W 2018 r. WBP wygrała rywalizację konkursową o włączenie do projektu OMNIS realizowanego przez Bibliotekę Narodową. W efekcie tego znalazła się w gronie czterech bibliotek (z Biblioteką Narodową, Biblioteką Jagiellońską i Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Lublinie), które uczestniczyły w implementacji zintegrowanego systemu bibliotecznego ALMA. System został wdrożony w 2019 roku.
- Fundacją Społeczeństwa Informacyjnego – m.in. w ramach realizacji projektów na terenie województwa Świętokrzyskiego: *O finansach w bibliotece – IV i VI edycja, Nie siedź-Sieciu!* wzmocnienie regionalnych sieci bibliotecznych,
- Ambasadą Amerykańską w Warszawie przy realizacji projektu *America@your library*, w ramach którego otrzymaliśmy m.in. roboty Dash i Dot (8 szt.), tablety (8 szt.), publikacje w języku angielskim oraz dostęp do baz eLibraryUSA,
- Instytutem Książki przy realizacji m.in. programu Dyskusyjne Kluby Książki,
- Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich m.in. przy realizacji projektu *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Publicznych – badanie efektywności bibliotek publicznych*, przy organizacji konkursów *Biblioteka Roku, Bibliotekarz Roku*, I edycji *Świętokrzyskiego Festiwalu Literatury, Czytania i Języka Polskiego*, wyjazdu studyjno-integracyjnego dla 50 bibliotekarzy województwa świętokrzyskiego,
- Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich współorganizując w siedzibie biblioteki *Dni Lwowa*,
- Samorządowym Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli m.in. w ramach współorganizacji *Tygodnia Kultury Języka Polskiego*,
- Instytutem Pamięci Narodowej Delegaturą w Kielcach, współorganizacja spotkań autorskich promujących wydawnictwa historyczne, współwydawanie kolejnych tomów cyklu *Dzienniki, wspomnienia, pamiętniki, listy*.

Współpracowano także z ogólnopolskimi i miejscowymi ośrodkami kształcenia i doskonalenia bibliotekarzy w zakresie popularyzowania szkoleń dla bibliotekarzy, m.in. z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich.

Zdaniem Zespołu kontrolnego bardzo istotnym elementem działalności jednostki jest digitalizacja zbiorów.

Poniższe zestawienie pokazuje postępy w digitalizacji zbiorów w latach 2015-2020.

lp.	Rok	liczba skanów	Liczba obiektów zdigitalizowanych	Liczba obiektów w Świętokrzyskiej Bibliotece Cyfrowej ogółem	Liczba obiektów dodanych do Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej w ciągu roku	Liczba obiektów udostępnionych w bibliotece cyfrowej
1.	2015	54 681	347	32 143	3826	367 410
2.	2016	51 748	239	35 640	3497	419 533
3.	2017	49 594	50	39 140	3500	439 591
4.	2018	42 671	61	42 669	3529	457 907
5.	2019	42 050	72	45 068	2399	484 122
6.	2020	46 703	3986	47 371	2303	540 822

W roku 2015 r. w Dziale Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych realizowano zadanie w ramach strategii WBP pkt. 3. 2 Rozwój procesu digitalizacji zbiorów. *Zwiększenie liczby materiałów udostępnianych w ŚBC ważnych dla kultury regionu.* W tym celu zdigitalizowano: *Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach za lata 1951-1960. Kalendarz Polski, Ruski, Astronomiczno-Gospodarski i Domowy na Rok Pański... : w którym znajduje się wiele ciekawych i [...] pożytecznych wiadomości : na sposób F. X. Ryszkowskiego, nakł. i druk. Józefa Czecha., 1884; Jana Jaworskiego Kalendarz Polski Illustrowany na Rok Zwyczajny 1867; Zaranie: pismo tygodniowe ogólnokształcące, społeczne, rolnicze i przemysłowe za lata 1910-1913.* Przygotowano i opublikowano zbiory zdigitalizowane w poprzednich latach m.in: *Słowo Ludu 1994-1997.* Ponadto w ramach umowy z Wojewódzkim Domem Kultury im. J. Piłsudskiego w Kielcach zaprezentowano w ŚBC wybrane zbiory WDK np. zdjęcia z planu filmowego Pan Wołodyjowski, Dymarki Świętokrzyskie 1979, zdjęcia starych Kielc z lat 70.

W roku 2016 r. zdigitalizowano między innymi: *Kazania na święta całego roku X. Kaspra Balsama Soc. Jesu po śmierci Jego za szczególnym [sic] J.K.Mci przywilejem i pozwoleniem zwierzchności wydane . Tomik I z 1762, Kazania na różne święta y po różnych mieyscach w Towarzystwie Jezusowym miane przez X. Jana Nepomucena Bąkowskiego. [T. 1-2] z 1780, Wiersz o malarstwie. Pieśni V z 1790, : Wiadomości statystyczne Gł. Urzędu Stat. 1931, Echo dnia 1971-1972, Słowo Ludu 2001 (region Kielce), Słowo Ludu 2001-2002 (Ponidzie), Słowo Ludu 2002 (Ostrowiec), Działalność konspiracyjna kieleckiego harcerstwa w czasie II wojny światowej 1939-1945 r. ([S.l. : s.n. ; 19-].).*

W roku 2017 zdigitalizowano między innymi: *Jan Kucharzewski - Epoka paskiewiczowska : losy oświaty (1914 r.); Almanach Politique de Pologne pour l'Année (1771); Przydatek do xiązki „Diabeł w swojej postaci o ukazywaniu się duchów” (1777); Diabeł W Swojej Postaci Albo O Upiorach, Gustach, Wrózkach, Losach, Czarach : Z Przydatkiem O Ukazywaniu Się Duchów Y Odpowiedzią Na Zarzuty Przeciwko Pierwszy Części Czynnione. Cz. 2. (1777); Życie Papieża Klemensa XIV Ganganellego W Francuskim Języku Przez / JP. Caraccioli wydane ;*

teraz przełożone na Polski (1778); *Histoire De Jean Sobieski, Roi De Pologne. [T. 1-3].* (1761); *Katechizm filozoficzny czyli zbiór dowodów służących na obronę wiary chrześcijańskiej przeciw nieprzyjaciółom jej [...] w języku francuskim napisane przez X.Flexier de Rewal ; tłumaczone przez X. Th. Waluszewicza T.2.* (1784); *Księga cechu rzemiosł w Kurzelowie* (1638-1881); *Echo Dnia 1974-1987.*

W roku 2018 r. w Dziale Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych zdigitalizowano między innymi: część zbiorów należących do Narodowego Zasobu Bibliotecznego między innymi: *Kazania Xiędza Jozefa Płochockiego [...]1771; Katechizm filozoficzny czyli zbiór dowodów służących na obronę wiary chrześcijańskiej przeciw nieprzyjaciółom jej [...] w języku francuskim napisane przez X.Flexier de Rewal ; tłumaczone przez X. Th. Waluszewicza, 1784; Histoire De Jean Sobieski, Roi De Pologne. [T. 1-3], 1761.*

Zgodnie z planem pracy na rok 2018 w zakresie modernizacji Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej złożono wnioski o dofinansowanie zadania w ramach programu Kultura Cyfrowa. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało 14 113,00 na zadanie: *Zwiększenie możliwości udostępniania zbiorów cyfrowych poprzez aktualizacje portalu Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej.* Całkowity koszt zadania wyniósł 29 643,00. Celem zadania była modernizacja istniejącego od 10 lat portalu Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej do wersji 6.0 oraz dostosowanie do nowych trendów zgodnych z WCAG2 i API.

W roku 2019 kontynuowano między innymi digitalizację zbiorów należących do Narodowego Zasobu Bibliotecznego między innymi *Artykuły prawa maydeburckiego, które zową Speculum Saxonum z lacińskiego języka na polski przełożone y znowu drukowane. Roku Pańskiego 1629 (1760); Rejestr Do Porządku y do Artykułów Prawa Maydeburckiego, y Cesarskiego. [...] W Krakowie Drukowany Roku Pańskiego 1616. – A teraz znowu, z pozwoleniem Starszych Przedrukowany (1760); Ustawa Placey U Sądow w Prawie Maydeburkim: Tak przed Burmistrzem a Raycami, iako przed Woytem, nowo uczyniona. W Krakowie Drukowana Roku Pańskiego 1616 (1760); Ab Rogatio et Moderatio Abusuuum & Sumptuum [...] Drukowane Roku Pańskiego 1629. A teraz znowu, z pozwoleniem Starszych Przedrukowane (1760); Sevoy, François-Hyacinthe : Obowiązki Osob Stanu Duchownego. Cz. 1; Chevrières, Jean-Guillaume de : Histoire De Stanislas I. Roi De Pologne, Grand Duc de Lithuanie; *Theologia Moralis Ex Authoribus Approbatis Per interrogationes; Uwagi O Związku Interessow Polski Z Interessami Politycznemi.**

W roku 2020 digitalizacji poddano pocztówki (1560), slajdy (529) oraz dokumenty życia społecznego (1663), prace te prowadzono podczas pracy zdalnej, w związku z sytuacją epidemiologiczną od 16 marca br. Ze zbiorów Narodowego Zasobu Bibliotecznego zdigitalizowano między innymi: *Institutiones Theologicae Quas Ad Usus Seminariorum é Fusioribus suis Praelectionibus contraxit / Petrus Collet [...]. T.1, Continens Tractatus: I. De Actibus Humanis. II. De Conscientia. III. De Legibus. IV. De Peccatis. V. De Praecipuorum Statuum Obligationibus. VI. De Virtute Religionis. – Post Quintam Parisiensem editionem Prima Culmae In Prussia. (1765); Heraldyka czyli opisanie familii, y krwi związku szlachty polskiej y W.X.Litt:[ewskiego] z ich herbami / przez Woyciecha Wincentego na Wielądkach Wielądko wydane. (1796); *Zbiór Dziejopisow Polskich We Czterech Tomach Zawarty. T.4, Kronika Sarmacyi Europejskiej Alexandra Hrabi Gwagnina [...] / [przedm. Franciszek Bohomolec ; tł. Marcin Paszkowski]. (1768)**

W latach 2019-2020 digitalizacji poddano dzienniki regionalne, m.in „Echo Dnia” – lata: 1993-2000.

Ad 3.

Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przedstawił informację na temat jej działalności w czasie pandemii w latach 2020 – 2021, z której wynika, że

- biblioteka całkowicie zamknięta była dla czytelników w dniach 12 marca – 6 maja oraz 9-29 listopada (większość pracowników wykonywała pracę zdalną),
- od 7 maja do 14 września zamknięty był wolny dostęp do zbiorów, czytelnicy mogli jedynie rezerwować zbiory e-mailowo, telefonicznie lub przez system elektroniczny i odbierać je na specjalnie przygotowanym stanowisku na korytarzu biblioteki (czytelnicy na osobnych stanowiskach obsługi dokonywali zwrotów i wypożyczeń zbiorów),
- 30 listopada 2020 r. została otworzona wypożyczalnia z wolnym dostępem do zbiorów (zwroty i wypożyczania przyjmowano na osobnych stanowiskach),
- od 12 marca do 15 czerwca 2020 r. oraz od 2 listopada 2020 do 13 stycznia 2021 zamknięta była całkowicie Czytelnia Ogólna; po jej otwarciu jeszcze do 10 lipca 2021 r. zbiory były podawane czytelnikom przez bibliotekarzy (brak wolnego dostępu),
- skrócony został czas otwarcia biblioteki dla czytelników: biblioteka otwarta była od poniedziałku do piątku od godz. 11:00 – 18:00 (dotychczas od 9:00 – 19:00; w środy i soboty od 9:00 – 15:00); 10 maja 2021 r. zostały przywrócone przedpandemiczne godziny otwarcia biblioteki,
- zbiory oddawane przez czytelników poddawane były 7-dniowej kwarantannie (od 7 maja 2020 r. do 16 czerwca 2021 r.),
- od 7 maja 2020 r. do 10 lipca 2021 całkowicie niedostępne dla czytelników były stanowiska komputerowe,
- 16 czerwca 2021 r. otworzono dla czytelników w Wypożyczalni Ogólnej wszystkie stanowiska do ich obsługi (jednoczesny zwrot i wypożyczenia na wszystkich stanowiskach),
- po 12 lipca 2021 r. mogliśmy wznowić działania kulturalne stacjonarne, choć nadal z limitami osób.

W związku z warunkami zewnętrznymi wykorzystano czas ograniczonej działalności dla czytelników na działania związane z reorganizacją wewnętrzną:

- przeniesiono Mediatekę do nowego, dwukrotnie większego pomieszczenia, co sprawiło, że prawie 100% zbiorów przeznaczonych dla młodych i najmłodszych czytelników jest teraz w wolnym dostępie (wcześniej część znajdowała się w magazynie) – 15 grudnia 2020 r. Mediateka w nowej lokalizacji została otwarta dla czytelników,
- przeniesiono pracownię bibliograficzną do Informatorium (reorganizacja w ramach jednego działu), aby stworzyć studio nagrań (prowadzenie spotkań on-line; przeniesienie działalności kulturalnej do Internetu); już w czerwcu 2020 r. rozpoczęto pierwsze transmisje,
- zakupienie licencji do platformy ZOOM do prowadzenia spotkań autorskich czy warsztatów on-line,
- przeorganizowanie działów w wolnym dostępie – podział literatury pięknej na gatunki literackie (dotychczas: literatura polska, niemiecka, francuska itp., aktualnie: kryminały, romanse, powieści obyczajowe, itd.),
- wycofanie z wolnego dostępu publikacji wydanych wcześniej niż w 2015 r; przygotowano w ten sposób miejsce na nowości wydawnicze,

- przeniesiono, tam, gdzie było to możliwe, działalność biblioteki do Internetu (spotkania autorskie, warsztaty i szkolenia dla bibliotekarzy, cykle tematyczne związane z promocją zbiorów zabytkowych i regionalnych),
- pracownicy biblioteki pozostawali w kontakcie z czytelnikami, wykorzystując zdalne kanały komunikacji, takie jak: strona internetowa, media społecznościowe (Facebook), platforma You Tube,

oraz wprowadzono nowe usługi:

- 1 września zwiększono limity wypożyczanych zbiorów (książki do 10 egz., audiobooki do 5 egz., filmy do 3 egz.),
- zwiększono ilości publikacji (prawie dwukrotne) na platformie on-line Ibuk Libra (publikacje naukowe i popularno-naukowe) oraz umożliwiono czytelnikom podczas zamknięcia biblioteki zapisywanie się zdalne (wyłącznie w celu otrzymania kodów dostępu), aby mogli korzystać z zakupionych przez bibliotekę e-booków,
- 14 grudnia 2020 r. wprowadzono nową usługę związaną ze zdalnym dostępem do e-booków na platformie Legimi dla czytelników biblioteki (500 indywidualnych kodów dostępu do ponad 60 000 e-booków - aktualnie już ponad 140 000 tytułów, głównie beletrystka),
- 21 grudnia 2020 r. pozyskano dotację celową na zakup urządzenia samoobsługowego, służącego do wypożyczania umieszczonych w nim zbiorów (ponad 90 skrytek) – Bibliom@t.

W 2021 r. kontynuowano wprowadzane zmiany w zakresie reorganizacji i nowych usług:

- zmieniono lokalizację audiobooków – z magazynu zamkniętego do Mediateki z wolnym dostępem (zakup nowych regałów),
- wprowadzono możliwość rezerwacji zbiorów z wolnego dostępu, zakupiono specjalnie dedykowane takiej usłudze drukarki, które na bieżąco drukują zamówienia od czytelników (integracja z systemem bibliotecznym),
- w grudniu 2021 r. zakupiono Książkom@t – samoobsługowe urządzenie służące do wypożyczeń zarezerwowanych zbiorów oraz do ich zwrotu,
- w pomieszczeniu dawnej Mediateki stworzono dodatkowy magazyn do przechowywania książek (zakup regałów, przeniesienie części księgozbioru – najrzadziej wypożyczanego z magazynu głównego),
- dokupiono na platformie Legimi możliwość korzystania przez czytelników z audiobooków (nie tylko e-booków),

W celu ochrony pracowników i czytelników w okresie pandemii:

- dokonano zmiany organizacji pracy, wprowadzenie pracy zdanej dla części pracowników,
- rozmieszczono pracowników w pomieszczeniach Biblioteki w taki sposób, by w jednym pomieszczeniu pracowała 1 – 2 osoby,
- zorganizowano testowanie dla pracowników w przypadku pojawienia się objawów zakażenia (we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego),
- wprowadzono na okres pandemii inne zasady korzystania z usług Biblioteki, polegające na wydzieleniu stref, stosowaniu osłon na stanowiskach pracy w bezpośrednim kontakcie pracowników z czytelnikami, nakaz noszenia przez nich maseczek zabezpieczających usta i nos, rękawiczek lateksowych, dezynfekcji lad bibliotecznych, stanowisk komputerowych,

- Zarządzeniem Dyrektora WBP zobowiązano czytelników do stosowania zasad określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia,
- pomieszczenia biblioteczne są wykorzystywane w sposób ograniczony, tak by zachowane były odstępy pomiędzy osobami z pomieszczeń,
- w ciągach komunikacyjnych umieszczono informacje o konieczności stosowania zasad sanitarnych, w tym zakładaniu maseczek ochronnych i dezynfekcji rąk (Biblioteka utworzyła w tym celu odpowiednie stanowiska z płynami do dezynfekcji, udostępnia maseczki i rękawiczki),
- na zakup środków sanitarnych przeznaczone zostały dodatkowe środki finansowe (tabela w załączeniu),
- zmieniono formy organizacji spotkań autorskich. W okresach intensywnego rozwoju zakażeń, wzrostu ich liczby, spotkania odbywały się z wykorzystaniem technologii live streamingu, a w okresie zmniejszenia się zjawisk pandemicznych – spotkania odbywały się przy zmniejszonej liczbie uczestników a tym samym ograniczeniu liczby miejsc siedzących lub też z wykorzystaniem 2 sal i transmisję obrazu na ekran, by zmniejszyć liczbę uczestników w każdej sali,
 - w grudniu 2020 roku uruchomiono urządzenie do samoobsługowego całodobowego wypożyczania nowości wydawniczych, a w grudniu 2021 roku uruchomiono urządzenie do odbioru zamówionych wcześniej książek i innych zbiorów.

Ad 4.

Zespół kontrolny przeanalizował również sytuację finansową jednostki.

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Przychody	5 642 956,29	5 789 078,48	5 967 952,53	6 193 842,42	6 555 335,66	6 859 262,85
W tym dotacja podmiotowa	5 244 194,00	5 300 000,00	5 550 000,00	5 850 000,00	6 165 000,00	6 301 005,00
Koszty	6 122 468,57	6 039 967,49	6 389 304,49	6 723 382,24	7 186 706,14	7 070 558,42
Wynik finansowy	-479 512,28	-250 889,01	-421 351,96	-529 539,82	-631 370,48	-211 295,57

Zdecydowana większość przychodów jednostki pochodzi z dotacji podmiotowej, która z roku na rok stopniowo się zwiększa.

Należy przy tym podkreślić, że strata jest wynikiem amortyzacji, a operacyjnie jednostka bilansuje się.

Analizując koszty działalności należy zaznaczyć, że najwięcej środków z przyczyn oczywistych przeznaczane jest na wynagrodzenia i pochodne – ok. 4 mln 850 tys. zł w roku 2020.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że stan zatrudnienia w jednostce systematycznie się zmniejsza.

Lp.	Stan zatrudnienia	Liczba pracowników	Etaty przeliczeniowe
1.	2015.01.31	84	82,75
2.	2016.01.31	82	81,75
3.	2017.01.31	77	76,25
4.	2018.01.31	76	75
5.	2019.01.31	75	73,25
6.	2020.01.31	71	69,5

Z 84 pracowników na koniec 2015 roku zatrudnienie zmniejszyło się do 71 osób w roku 2020, co w przeliczeniu na etaty oznacza spadek o 13,25. Dyrektor jednostki poinformował, że zmniejszenie nie wynika z rozwiązywania z pracownikami umów o pracę, a jest skutkiem naturalnego procesu odchodzenia ludzi na emerytury.

Ad 5.

W toku kontroli wyjaśnienia złożyli:

1. Pan Andrzej Dąbrowski, Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach.
2. Pani Aneta Strzępka, Kierownik Działu Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych.

Podczas kontroli dyskutowano nad kluczowymi elementami funkcjonowania Biblioteki. Skupiono się na podstawowej działalności jednostki, jak również dużo uwagi poświęcono kwestiom digitalizacji zbiorów. Omówiono kwestie finansowe oraz stan zatrudnienia i wynagrodzenia pracowników. W toku kontroli poruszono również problem niewystarczającej przestrzeni do gromadzenia zbiorów bibliotecznych. Na koniec Zespół kontrolny został oprowadzony po siedzibie Biblioteki przez Dyrektora, który zaprezentował i omówił aktywność poszczególnych działów.

Ad 6.

Po przeanalizowaniu materiałów przekazanych do kontroli oraz wysłuchaniu wyjaśnień dykcji jednostki, zespół kontrolny sformułował następujące wnioski pokontrolne:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza realizuje zadania zgodnie ze Statutem. Biblioteka stale poszerza zasób biblioteczny, korzystając z licznych dotacji ministerialnych na ten cel. Zespół kontrolny bardzo pozytywnie ocenia postępy w digitalizacji zbiorów oraz funkcjonowanie Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej. Na uwagę zasługuje również otwarcie jednostki na inne środowiska, zwłaszcza w zakresie prowadzonych działań edukacyjnych, promujących czytelnictwo i Region Świętokrzyski, dokumentujących kulturę Regionu, jego historię i dziedzictwo. Na pochwałę zasługuje zaangażowanie Dyrektora i pracowników Biblioteki, którzy za sprawą pasji i wiedzy tworzą profesjonalną, współczesną bibliotekę, również z wykorzystaniem najnowszych zdobyczy techniki.

Mając powyższe na uwadze zespół kontrolny pozytywnie ocenia działalność statutową Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Gombrowicza w latach 2015-2020.

Jednocześnie Zespół kontrolny mając wiedzę o niewystarczającej powierzchni do gromadzenia zbiorów i ciągle powiększającej się ofercie w tym zakresie, wnioskuje do Zarządu

Województwa Świętokrzyskiego o rozważenie rozbudowy siedziby jednostki, zwłaszcza iż dysponuje ona zarówno właściwym terenem pod budowę, jak i przygotowanym projektem.

Kontrolowany nie wnosi żadnych zastrzeżeń do protokołu/wnosi następujące zastrzeżenia do protokołu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Protokół kontroli sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręczono kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Pouczono kierownika jednostki kontrolowanej o możliwości zgłoszenia w terminie 7 dni od podpisania protokołu pisemnych wyjaśnień co do zawartych w protokole ustaleń.

Materiały wykorzystane w toku kontroli: Statut Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach, informacje obrazującą działalność statutową, inne pisemne informacje, o które wnioskował Zespół kontrolny.

Protokół zawiera 13 ponumerowanych stron.

podpisy osób kontrolujących

Grzegorz Banaś
Artur Konarski
Paweł Krakowiak

podpis kierownika jednostki kontrolowanej

Andrzej Dąbrowski

Kielce, dnia 27 października 2022 r.